

Raport privind vizita de supervizare

a granturilor Fondului Global (FG) oferite Republicii Moldova pentru combaterea TB și HIV/SIDA și gestionate de către Recipienții Principali (RP) – IP UCIMP RSS și Centrul PAS, sem. II, 2013

11.12.2013/23.12.2013

Cahul/Chișinău

Proiectele și locațiile:

1. Centrul Comunitar pentru suportul tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulatoriu de la Cahul (incinta Spitalului raional Cahul) (proiect susținut de către RP Centrul PAS);
2. Secția ambulatorie de tratament ARV de la Cahul (incinta Spitalului raional Cahul) (proiect susținut de către RP IP UCIMP RSS);
3. Centru Obștesc pentru persoanele dependente de substanțe psiho-active "Pas cu Pas" (or. Cahul) (proiect susținut de către RP Centrul PAS); și
4. Secția de tratament și îngrijiri paliative din cadrul Spitalului de Dermatologie și Maladii Comunicabile (Chișinău).

Lista participanților

1. Adriana Tudor – Ministerul Sănătății
2. Aliona Dumbraveanu - Ministerul Tineretului și Sportului
3. Nelea Prodan – Ministerul Justiției, Departamentul Instituției Penitenciare (DIP)
4. Svetlana Plămădeală – UNAIDS
5. Angela Alexeiciuc – IP UCIMP RSS
6. Iuliana Stratan - Centrul PAS
7. Iurie Osoianu – Compania Națională de Asigurări în Medicină
8. Ruslan Borzin - Secretariatul Platformei Naționale a OSC-urilor active în domeniul TB
9. Natalia Esmanciuc – GenderDoc-M
10. Veaceaslav Mulear – GenderDoc-M
11. Sorina Florea – Institutul de Ftiziopulmonologie
12. Violeta Teutu – Secretariatul CNC
13. Svetlana Lisnic - Secretariatul CNC

Scopul vizitei: Supervizarea procesului de implementare a granturilor oferite de către Fondul Global (FG) Republicii Moldova pentru prevenirea și controlul maladiilor TB și HIV/SIDA, gestionate de către Recipienții Principali (RP) - IP UCIMP RSS și Centrul PAS.

Informație de fond: Pentru a asigura o calitate mai bună a procesului de monitorizare, la nivel local, a granturilor alocate țărilor beneficiare, FG a elaborat și propus spre aplicare în 2011 o procedură nouă de supervizare a fondurilor disbursate. Aplicarea acestei proceduri este pusă în sarcina Consiliului Național de Coordonare a programelor de prevenire și control TB/SIDA (CNC TB/SIDA), în calitate sa de mecanism central de supervizare a programelor naționale și granturilor alocate pentru combaterea TB și HIV/SIDA în Republica Moldova.

Procedura în cauză include crearea unei Comisii Naționale de Experți (CNE) pentru evaluarea progreselor și problemelor programatice, financiare și de management înregistrate de către RP și vizitarea locațiilor/proiectelor susținute de către aceștia.

Vizita la Centrul „Pas cu Pas”

În cadrul vizitei la Centrul Obștesc pentru persoanele dependente de substanțe psiho-active ”Pas cu Pas” participanții au primit informații referitor la activitatea acestuia.

Aria de acoperire a proiectului dat este: Cahul, Leova, Cantemir și Vulcănești (pentru persoanele care trăiesc cu HIV); Ceadârlunga (pentru utilizatorii de droguri injectabile (UDI) unde se planifică deschiderea unui centru de reabilitare pentru UDI).

Serviciile prestate:

1. Diagnosticarea și evaluarea în funcție de necesitățile beneficiarului;
2. Servicii de prevenire;
3. Consultanță de la egal la egal;
4. Servicii de asistență psiho-socială, inclusiv consiliere;
5. Asistență în ocuparea forței de muncă;
6. Evaluarea capacităților, necesităților și aptitudinilor beneficiarelor;
7. Reabilitarea socială (consilierea psihologului și asistentului social, reabilitarea de grup, etc.);
8. Consultații juridice;
9. Consilierea spirituală și morală (cu implicarea slujitorilor diferitor confesiuni religioase);
10. Consultații în sfera reproductivă;
11. Seminare informaționale, traininguri în instituțiile de învățământ (clasele a VIII-a – a XII-a);
12. Grupuri de ajutor reciproc în penitenciare;
13. Consilierea și testarea la HIV (trei membri au fost instruiți și începând cu anul 2014 vor fi efectuate teste rapide, în cazul testului pozitiv beneficiarul va fi însoțit la instituția medicală pentru a repeta testul);
14. Telefon de încredere;
15. Bibliotecă;
16. Distribuirea materialelor informative;
17. Tenis, biliard, etc;
18. Spălătorie;
19. Jocuri sportive și divertisment.

Centrul ”Pas cu Pas” a preluat modelul de lucru în calitate de comisie multidisciplinară. De obicei, echipa care activează este formată din următorii specialiști: psihologul, asistentul social, lucrătorul outreach, asistentul de la egal la egal, medicul infecționist, în cazul tuberculozei – și medicul pulmonolog.

Parteneri:

- Primăria orașului Cahul (susține toate activitățile centrului);
- Centrul de Tineret și Sport;
- Agenția Teritorială a Ocupării Forței de Muncă;
- Institutul pentru Drepturile Omului (IDOM);

- A.O. “Inițiativa Pozitivă”;
- A.O. “Mamele pentru Viață”;
- Biroul de Aprobații;
- Penitenciarele Cahul, Leova, Taraclia;
- A.O. “Biaz Gul”;
- A.O. “Speranța Vieții”;
- A.O. “Speranța persoanelor cu dizabilități”;
- A.O. “Gloria Ceadârlunga”;
- A.O. “Orhideea” Leova;
- A.O. “Perspectiva” s. Svetlîi (ajutoare materiale, încălțăminte, îmbrăcăminte, cadouri de sărbători, etc.);
- Centrul Comunitar pentru suportul pacienților cu TB;
- Centrul Medicilor de Familie – Cahul;
- Centrul Contact (proiecte privind instruirea și încadrarea în câmpul muncii);
- Colegiul Industrial Pedagogic;
- Colegiul de Medicină;
- Centrul Maternal;
- Centrul de Dezvoltare în Sănătate;
- Centrul de Justiție Comunitară;
- Agenții economici;
- Confesiunile religioase;
- Mass media.

Proiectele implementate:

- Reducerea impactului HIV în RM 2010-2013, finanțat de Fondul Global;
- Proiect dedicat Zilei Internaționale de Combatere SIDA, 2011, finanțat de Fundația Soros-Moldova;
- În 2012 – a fost deschis squarul în memoria persoanelor decedate de SIDA, finanțat de AFEW;
- În 2012-2013 – Îngrijirea și suportul persoanelor cu HIV/SIDA și familiilor acestora, finanțat de Fundația Soros-Moldova;
- În 2013 a fost finalizat squarul în memoria persoanelor decedate de SIDA, finanțat de Corpul Păcii.

Persoanele HIV pozitive:

Cahul – înregistrați oficial 98 persoane/acoperiți cu servicii 56 persoane; în tratament – 22 persoane; gradul de invaliditate – 3 copii;

Cantemir - înregistrați oficial 36 persoane/acoperiți cu servicii 24 persoane, în tratament – 14 persoane; gradul de invaliditate – 3 copii;

Vulcănești - în tratament – înregistrați oficial 15 persoane/acoperiți cu servicii 12 persoane, în tratament – 7 persoane;

Leova - înregistrați oficial 25 persoane/acoperiți cu servicii 15 persoane, în tratament – 7 persoane.

De asemenea, mai multe persoane primesc tratamentul în Chișinău. Odată cu va fi lansat sistemul informațional SIMEHIV va fi posibilă monitorizarea detaliată a acestora, inclusiv monitorizarea tratamentului.

Referitor la întrebarea privind lucrul cu persoanele cu tuberculoză forma activă și protejarea persoanelor cu HIV și a personalului centrului, s-au evidențiat următoarele măsuri de prevenire:

- Utilizarea lămpii bactericide;
- Aerisirea;
- Lucrul cu persoanele date în cabinetul de consiliere;
- Neimplicarea personalului care este infectat cu HIV;
- Utilizarea măștilor de protecție, etc.

Referitor la întrebarea privind confidențialitatea datelor s-a explicat că personalul semnează o recipisă privind nedivulgarea datelor cu caracter personal, de asemenea sunt semnate declarații de către beneficiar și medicul infecționist. De asemenea, cu voluntarii se lucrează sâmbăta când nu sunt prezenți beneficiarii.

Centrul ”Pas cu Pas” a fost deschis în calitate de filială a A.O. “Viața Nouă” Chișinău. Ca ONG a fost înregistrat la Ministerul Justiție pe 15 noiembrie 2013. În privința colaborării cu Direcția Asistență Socială, Cahul, s-a explicat că de obicei se lucrează cu asistenții sociali locali, iar în caz de apariție a anumitor dificultăți se apelează la direcția dată.

Domnul Ruslan Borzin, AFI, a întrebat ce acțiuni se întreprind în perioada de diagnosticare/confirmare a diagnozei pentru a crește aderența la tratament. S-a explicat că există o comunicare activă între medicii infecționiști din teritoriu, iar mecanismul de referire a pacienților este bine dezvoltat. Ulterior, s-a discutat despre cazuri particulare de referire a pacienților și de reținere în tratament, mai ales în cazul în care pacienții își schimbă domiciliul.

Una dintre problemele enunțate este lipsa telefonului fix în secția de tratament ARV a spitalului raional din Cahul. S-a propus înaintarea unui demers către conducerea spitalului pentru a găsi o soluție la problema dată.

Referitor la sistemul SIMEHIV, este necesară introducerea datelor din ancheta epidemiologică a pacienților, în baza de date în Chișinău. La moment, nu sunt introduși toți pacienții, dar se operează cu datele celor existenți în baza de date.

Vizita la Centrul Comunitar pentru suportul tratamentului pacienților cu TB

Unul din obiectivele vizitei a fost Centrul Comunitar pentru suportul tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulatoriu de la Cahul, care activează din septembrie 2011. Centrul Comunitar oferă suport psihologic, juridic, DOT la domiciliu, profilaxie chimică, etc.

Referitor la pachetele motivaționale s-a explicat că pachetele alimentare pentru pacienții cu Tuberculoză se oferă de către Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) pentru cazurile noi sau recidiv. Anul acesta pachetele motivaționale au fost oferite pentru 69 persoane timp de 9 luni din sursele CNAM.

Din sursele Fondului Global se oferă suport material pentru pacienții cu multidrog rezistență (MDR TB), cazurile eșuate, după abandon sau pacienții cu recidiv, dar care au refuzat tratamentul staționar. La moment sunt 24 cazuri de abandon, în comparație cu 48 cazuri în 2010.

Din punct de vedere juridic Centrul Comunitar nu are un statut bine-definit. În incinta centrului există patru medici.

La întrebarea care este rolul/importanța centrului, s-a explicat că una din funcțiile cele mai importante este facilitarea comunicării între pacienți și lucrătorii medicali care sporește aderența la tratament și previne abandonul tratamentului, se comunică cu membrii familiei, etc.

În cazul încetării finanțării din resursele Fondului Global, cel mai efectiv ar fi reorganizarea centrului în ONG și contractarea serviciilor oferite de acesta din sursele CNAM.

Reprezentanții din Cahul au întrebat referitor la cazurile noi depistate a pacienților cu HIV, cine expediază informația referitor la rezultatele obținute? Adriana Tudor, reprezentata Ministerului Sănătății, și-a asumat responsabilitatea de a soluționa ulterior această problemă.

Următoarea întrebare adresată s-a referit la alimentația pentru copiii care au alergii la laptele praf oferit cu scopul prevenirii transmiterii materno-fetale. A fost sugerat apelarea la UCIMP care a inițiat procedura de procurare a laptelui praf pentru copii.

Vizita la Spitalului de Dermatologie și Maladii Comunicabile (SDMC)

Vizita la secția de tratament și îngrijiri paliative din cadrul Spitalului de Dermatologie și Maladii Comunicabile (SDMC) a avut loc pe data de 23 decembrie 2013.

Domnul Viorel Calistru, Vicedirector management dermatovenerologie SDMC, a explicat că secția “Tratament antiretroviral și îngrijiri paliative” din cadrul spitalului cuprinde 35 paturi pentru maturi și 6 paturi pentru copiii. În ziua respectivă erau internați 17 pacienți. Dumnealui a menționat că cealaltă secție nu este funcțională, deoarece necesită reparație, fiind dată în exploatare în anul 2003. De asemenea, dumnealui a menționat că în ultima perioadă, au apărut schimbări în structura pacienților; sunt mai mulți pacienți care s-au infectat pe cale heterosexuale, aceștia fiind mult mai responsabili față de starea lor de sănătate și tratament. La moment activează patru medici în secție și doi medici în cabinetele consultative. Domnul Calistru a menționat, de asemenea, că pacienților care necesită îngrijiri paliative, nu li este refuzată spitalizarea, indiferent de perioada necesară.

Veaceslav Mular, Gender Doc-M, a acordat o întrebare referitor la progresul implementării programului SIMEHIV. S-a explicat că la moment a fost întrerupt procesul de introducere a datelor din cartelele medicale în sistem și se lucrează asupra siguranței sistemului dat și păstrării confidențialității pacienților.

Doamna Nelea Prodan, DIP, a întrebat dacă printre pacienți se regăsesc și foști deținuți. Doamna Angela Nagiț, SDMC, a menționat că sunt așa tip de pacienți și datorită activității Centrului de Dezvoltare în Sănătate AFI foștii deținuți nu întrerup tratamentul în cazul eliberării și sunt redirecționați către cabinetele medicale teritoriale.

Una din întrebări s-a referit la modul de internare a pacienților. Domnul Calistru a explicat că încă în 2003 a fost prevăzut și indicat în metodologia aplicării Programului Național HIV, că pacienții cu HIV/SIDA pot fi internați în următoarele cazuri:

- La propria adresare;
- La îndreptarea medicului de familie;
- La îndreptarea medicului specialist;
- În caz de urgență.

Cartelele medicale în cazul pacienților cu HIV nu sunt nominale, dar conțin codul pacientului. CNAM ulterior revalidează cazurile pacienților sub 18 ani.

Ulterior, participanții au vizitat secția dată și au remarcat condițiile foarte bune din cadrul spitalului.

Secretariatul CNC TB/SIDA